

עין משפט
נר מצוה

יג:

סוכה פרק ראשון סוכה

מסורת הש"ס

(א) וְיָצִיחַ אֶת הָאֵשׁ מִן הַמִּזְבֵּיחַ
(ב) שֶׁמֶת נָצַח דָּקָה נֶחֱסָה
פְּסִיחָה מִשְׁתַּחֲוִיית קִישִׁין נֶחֱסָה
(ג) וְיָצִיחַ אֶת הָאֵשׁ מִן הַמִּזְבֵּיחַ

לענין רש"י

יבנה"ט (וּבְיָמֵינוּ)
אמרינו.
טיבני"ט, דקות, דקות.

רבינו הגאון (הגמ"ש)

דניאלא ליה לטובי בהן.
לימא פתגא פורי, פי
אמרי, אגריס ובהן אגריס
פריכיל ובהן ענבי קשין
ובהן שגליס, כלין אס
ובהן חמירי, כלין אס
פסולת מרובה על האוכלין
כשרה ואס לאו פסולין,
אחריס אומריס עד שיהו
קשין מרובין על הירות
ועל האוכלין, מאי לאו
בהא קמפליג, תנא קמא
סבר הקוצר לסיכוך אין לו
ידות, לפיכך נמי עד שיהא
פסולת מרובה על האוכל
בלבד, ואחריס סברי יש לו
ידות וידות כפי האוכל הן
ופסולין הן לסיכוך, לפיכך
[מתן] עד שיהא פסולת
מרובה על האוכל ועל
הירות, ר' אבא ודאמר
בוצר אין לו ידות אבל
קוצר יש לו ידות, כתנאי
הוא, דתנא תנא קמא אמר
אין לו ידות, לרב משניא
נמי תנא הוא, דאמר אחריס
אומריס יש לו ידות, ודחת
לא לשלם אפילו אחריס
מודו דהקוצר לסיכוך אין
לו ידות, ודחת כגון שקצור
לאוכל, שצריך להיות כדי
להיות תופס בהן אוכל,
לפיכך כפי האוכל הן
החובטין להכניס הטומאה,
וכבר פירשנוהו חזן הירות
בפרק העור והדגש, וכיון
קצור לאבילה אפיוס
שנמלך עליהן באבילה לא
ידי, תורת הירות לא
זה מליהן, ואקשינן אי
הכי אפילו לרבנן לא
בטלה טומאה מיניה,
קיימא לן דלא בטלה
טומאה במחשבה, אמאי
טמיה, דתנן בפרק כ"ה
בכלים כל הכלים

אלא, אחתהו קלי והכי קאמר אין מחילתו פסול עד שיהא הוא כשיעור שירי דייני אחד אלמא לרבנן שלשה דקאמרין לעיל למלוא דלי לעבד הא מני לא רבי יוסי ולא רבנן: איסוריתא דסוכה.

חבילי קיס שהיו עושין למכור בשוק ומוכרין אותם במנין: **מסכתין** כן, ואין בהם משום גזרת אולר כל ימות השנה לפי שאין דרך להניעם בנאדם: **אלא למנינא בעלמא**, אנדרינהו עד שמכרו והולקין לייבשן ממיר אגדן הלך המסכת כן לשם סוכה אינו צריך להחיר אגדן: **לריסי**, כמין כוך עגול ככונע ונחבאס בתוכו צידי עופות: **דלורני**, עשוי מענפי ערבות וגדלין אותו מתחמין פיו רחב ולמעלה קושירין ראשי הנארים תחבול קשר אחד כעין כלי מלודות שגדן דגים קטנים שעושין בגומא שקורין יונק"ש אבל אין צורך שלשה ארבעה כפי אריגה כמו שיש למלודה: **ראשי מעדנים**, קשר העליון, מעדנים כמו התקשר מעדנות כימה (אויב לנו): **מספא**, גלגל פיו הוא קלוע: **דשאי** לסו, ממיר ראשי החוט שהוא קלוע צו ואינו צריך להפקיע הקליעה: **שאינו עשוי לעטלו**, כגון זה שמשמיר קשר העליון אס אלה מטלטלין הוא יתקן מאליו שאין לו אלף פיו קלוע כמין גדיל לאחוז את הנארים: **ירקוס שאמרו חכמים**, כפסח שאדם יוצא כן ידי מרור חזרת ועושין ושאז חכמותיהן דקות הם טינע"ש נגלו" הלכך אין חולצין כפי הטומאה אס סיכך כן גג ומדרבנן הוא דגורר עליהו שלא יסמכו עליהן לחון כפי הטומאה דלמא סמך עליהו לבי יבשי נמי, מיהו בעדן לחון חולצין מדאורייתא משום דלא מקבלי טומאה דלאו מאכל אדם יניהו (דארי מקבלי טומאה לא חילי כפי הטומאה) ולכי יבשי אין חיליתן **ומביאין** דמפרש מקבלי דמפרכי ונפלי: **ועליון** וכל כמה דלא יבשי אהל הוא מדאורייתא: **ופוסלין ככוסים משום אויר**, כשיעור שאזיר פוסל נה דייני בשלשה טמחים כדאמרין לקמן בפירקין (דף כ"ה) אויר בשלשה, ולא משערין להו לפסול כשיעור שאז

ירקות שאמרו חכמים, כפסח שאדם יוצא כן ידי מרור חזרת ועושין ומתמלא ותרחינה דקות כן מלך טינע"ש נגלו" הלכך אין חולצין כפי הטומאה אס סיכך כן גג ומדרבנן הוא דגורר רבנן עליהו שלא יסמכו עליהן לחון כפי הטומאה דלמא סמכו עליהו נמי לבי יבשי ומיהו מדאורייתא חילי דלא מקבלי טומאה דלאו מאכל אדם יניהו ולכי יבשי אין חיליתן חילי דמפרש דמפרכי ונפלי ומביאין את הטומאה בעדן לחון דכל כמה דלא יבשו אהל הוא מדאורייתא כדפירש כקוטרם ומה שהחזק לפרש מדרבנן דלי חמירי אהל מדאורייתא הוא לענין הכאה אס כן לענין חיליה נמי ולי לא חמירי אהל לענין חיליה אס כן לענין הכאה נמי לא דלא דמי להכאה דחשיב כפרק שמתי דלהלית (מ"ה) גבי מביאין ולא חולצין דהתם היינו טעמא משום דדבר המקבל טומאה אינו חוצץ מפני הטומאה אבל לא שייך למילתא טעמא דכדי דהא מפרש טעמא משום דכי יבשי מפרכי ונפלי ולא מקביר למימר דלמא לטובה לחודה קאי דלכאורה אכילה מלתא קאי ועוד דלי דכדי תלי טעמא ממתמיתין דלהלית שמעין ליה דקחשיב אוכלין שמתין אלא ודאי מדרבנן הוא דאין חולצין הכה ואל דלא חשיב להו גבי הנהו דלהלית משום דהתם מדאורייתא והכל מדרבנן אבל קשה דהכי מלי למימר דלאו מאכל אדם יניהו הא אמרין כפרק כל שעה (פסחים דף לט:) מה מה מלא שנקתם ככסף מעשר אף מרור כו' ומחלי טעמא ממעט הרדפמי דאין יוצאים צו ידי מרור כדפירש שם כקוטרם דהרדפמי אינו נקח ככסף מעשר דאין מאכל ואין בענין אוכלין דומיא דאין ושכר ובקר ולאן והגהה היתה שהגיה הר' יהודה כפירוש רש"י דלא מקבלי טומאה משום דלאו מאכל אדם יניהו ואינו כן אלא מאכל אדם אס ופס"ה חילי מדאורייתא כל זמן שלא הוכשרו דמתן במסכת אלהות פ"ה (מ"ה) גבי מביאין וחולצין קחשיב אוכלין טהורין דייני שלא הוכשרו וגבי מביאין ולא חולצין קח חשיב אוכלין שמתין דייני שהוכשרו וכן מוכה בנדיא פרק לא יחפור (ב"ב דף י"ט) ושם בשמעתין

דריק דיוקא בתלשין עסקין דלאו מחוברין לא מביאין ולא חולצין דמתן כפ"ה דלהלית (מ"ה) אלו לא מביאין ולא חולצין הורעים ויריקות התחבורין לקרקע חון מן הירקות משני חמשים כלומר גמי מביאין וחולצין דקחשיב התם כרס פרק ח' האירוס והקיסוס וירקות חמור ודלעת ויונים דהנהו אפילו מחוברין חילי דקבישי וקיימי ואין הרוח מנענען אבל שאר ירקות המחוברין מתנענען ברוח והיו להו טעמא וספיה שהיא טהור על פני המים ואפילו צידינה דבר יידי ואין מביאין ואין חולצין מדקמי כפיא קשר את הספיה דבר שהוא יכול להעמיד כגש את האפן על גבי טעמא מביאה את הטומאה הא לא הכי לא אכל כשהן תלשין ומוחזין בחלון או כנגד ארובה חילי ושאז ירקות כדאמרין בפרק לא יחפור (ב"ב דף י"ט) ושם בשמעתין שחלשן והיחזן בחלון או שעלו מאיליהן בחלון ממעטין: **דלא יבדיר**, פ"ה שם יבדיל ראשי שיבולים מן הקשין יתפרדו וילכו לאיבוד וי"מ שיבדיר ראשי שגלן על הקשים ולא יתפרדו הקשים מעל הסוכה ברוח: **אם פסולת טריבה ע"ה** והרובע (חולין דף קט), ושם בית שסיככו צורעים טיהרו משום דבעליהו יס חלקן צין בית לטובה דכסוכה לא בטלי דעבדי דקמא לה אחר התא אי נמי בעינן דלא מקבלי טומאה בשעת סיכוך משום מעשה ולא מן העשוי אי נמי התם כשעשה כן שני מעשה דנחמשה נחר לא סלקין מטומאה והכל בשלל עשה כן שני מעשה כדמוכח נחר מעשה דכן אי הכי מ"ע דרבנן דמה שמיתן ע"ה הסוכה לא חשיב שני העש דפרק לא יחפור (ב"ב דף י"ט) ושם דאמר ריקק אינו ממעט בחלון כדאמרין התם משום דלא מבטל ליה ופרקי ומיפיק ליה דהוי דבר המקבל טומאה דלא מהני ביטול בלא שני מעשה: כל

נעמא קודם שנמלך מיהו ירדה לכן חזרת קבלת טומאה על ידי מרור חזרת ועושין ומתמלא ותרחינה דקות כן מלך טינע"ש נגלו" הלכך אין חולצין כפי הטומאה אס סיכך כן גג ומדרבנן הוא דגורר רבנן עליהו שלא יסמכו עליהן לחון כפי הטומאה דלמא סמכו עליהו נמי לבי יבשי ומיהו מדאורייתא חילי דלא מקבלי טומאה דלאו מאכל אדם יניהו ולכי יבשי אין חיליתן חילי דמפרש דמפרכי ונפלי ומביאין את הטומאה בעדן לחון דכל כמה דלא יבשו אהל הוא מדאורייתא כדפירש כקוטרם ומה שהחזק לפרש מדרבנן דלי חמירי אהל מדאורייתא הוא לענין הכאה אס כן לענין חיליה נמי ולי לא חמירי אהל לענין חיליה אס כן לענין הכאה נמי לא דלא דמי להכאה דחשיב כפרק שמתי דלהלית (מ"ה) גבי מביאין ולא חולצין דהתם היינו טעמא משום דדבר המקבל טומאה אינו חוצץ מפני הטומאה אבל לא שייך למילתא טעמא דכדי דהא מפרש טעמא משום דכי יבשי מפרכי ונפלי ולא מקביר למימר דלמא לטובה לחודה קאי דלכאורה אכילה מלתא קאי ועוד דלי דכדי תלי טעמא ממתמיתין דלהלית שמעין ליה דקחשיב אוכלין שמתין אלא ודאי מדרבנן הוא דאין חולצין הכה ואל דלא חשיב להו גבי הנהו דלהלית משום דהתם מדאורייתא והכל מדרבנן אבל קשה דהכי מלי למימר דלאו מאכל אדם יניהו הא אמרין כפרק כל שעה (פסחים דף לט:) מה מה מלא שנקתם ככסף מעשר אף מרור כו' ומחלי טעמא ממעט הרדפמי דאין יוצאים צו ידי מרור כדפירש שם כקוטרם דהרדפמי אינו נקח ככסף מעשר דאין מאכל ואין בענין אוכלין דומיא דאין ושכר ובקר ולאן והגהה היתה שהגיה הר' יהודה כפירוש רש"י דלא מקבלי טומאה משום דלאו מאכל אדם יניהו ואינו כן אלא מאכל אדם אס ופס"ה חילי מדאורייתא כל זמן שלא הוכשרו דמתן במסכת אלהות פ"ה (מ"ה) גבי מביאין וחולצין קחשיב אוכלין טהורין דייני שלא הוכשרו וגבי מביאין ולא חולצין קח חשיב אוכלין שמתין דייני שהוכשרו וכן מוכה בנדיא פרק לא יחפור (ב"ב דף י"ט) ושם בשמעתין

דריק דיוקא בתלשין עסקין דלאו מחוברין לא מביאין ולא חולצין דמתן כפ"ה דלהלית (מ"ה) אלו לא מביאין ולא חולצין הורעים ויריקות התחבורין לקרקע חון מן הירקות משני חמשים כלומר גמי מביאין וחולצין דקחשיב התם כרס פרק ח' האירוס והקיסוס וירקות חמור ודלעת ויונים דהנהו אפילו מחוברין חילי דקבישי וקיימי ואין הרוח מנענען אבל שאר ירקות המחוברין מתנענען ברוח והיו להו טעמא וספיה שהיא טהור על פני המים ואפילו צידינה דבר יידי ואין מביאין ואין חולצין מדקמי כפיא קשר את הספיה דבר שהוא יכול להעמיד כגש את האפן על גבי טעמא מביאה את הטומאה הא לא הכי לא אכל כשהן תלשין ומוחזין בחלון או כנגד ארובה חילי ושאז ירקות כדאמרין בפרק לא יחפור (ב"ב דף י"ט) ושם בשמעתין שחלשן והיחזן בחלון או שעלו מאיליהן בחלון ממעטין: **דלא יבדיר**, פ"ה שם יבדיל ראשי שיבולים מן הקשין יתפרדו וילכו לאיבוד וי"מ שיבדיר ראשי שגלן על הקשים ולא יתפרדו הקשים מעל הסוכה ברוח: **אם פסולת טריבה ע"ה** והרובע (חולין דף קט), ושם בית שסיככו צורעים טיהרו משום דבעליהו יס חלקן צין בית לטובה דכסוכה לא בטלי דעבדי דקמא לה אחר התא אי נמי בעינן דלא מקבלי טומאה בשעת סיכוך משום מעשה ולא מן העשוי אי נמי התם כשעשה כן שני מעשה דנחמשה נחר לא סלקין מטומאה והכל בשלל עשה כן שני מעשה כדמוכח נחר מעשה דכן אי הכי מ"ע דרבנן דמה שמיתן ע"ה הסוכה לא חשיב שני העש דפרק לא יחפור (ב"ב דף י"ט) ושם דאמר ריקק אינו ממעט בחלון כדאמרין התם משום דלא מבטל ליה ופרקי ומיפיק ליה דהוי דבר המקבל טומאה דלא מהני ביטול בלא שני מעשה: כל

נעמא קודם שנמלך מיהו ירדה לכן חזרת קבלת טומאה על ידי מרור חזרת ועושין ומתמלא ותרחינה דקות כן מלך טינע"ש נגלו" הלכך אין חולצין כפי הטומאה אס סיכך כן גג ומדרבנן הוא דגורר רבנן עליהו שלא יסמכו עליהן לחון כפי הטומאה דלמא סמכו עליהו נמי לבי יבשי ומיהו מדאורייתא חילי דלא מקבלי טומאה דלאו מאכל אדם יניהו ולכי יבשי אין חיליתן חילי דמפרש דמפרכי ונפלי ומביאין את הטומאה בעדן לחון דכל כמה דלא יבשו אהל הוא מדאורייתא כדפירש כקוטרם ומה שהחזק לפרש מדרבנן דלי חמירי אהל מדאורייתא הוא לענין הכאה אס כן לענין חיליה נמי ולי לא חמירי אהל לענין חיליה אס כן לענין הכאה נמי לא דלא דמי להכאה דחשיב כפרק שמתי דלהלית (מ"ה) גבי מביאין ולא חולצין דהתם היינו טעמא משום דדבר המקבל טומאה אינו חוצץ מפני הטומאה אבל לא שייך למילתא טעמא דכדי דהא מפרש טעמא משום דכי יבשי מפרכי ונפלי ולא מקביר למימר דלמא לטובה לחודה קאי דלכאורה אכילה מלתא קאי ועוד דלי דכדי תלי טעמא ממתמיתין דלהלית שמעין ליה דקחשיב אוכלין שמתין אלא ודאי מדרבנן הוא דאין חולצין הכה ואל דלא חשיב להו גבי הנהו דלהלית משום דהתם מדאורייתא והכל מדרבנן אבל קשה דהכי מלי למימר דלאו מאכל אדם יניהו הא אמרין כפרק כל שעה (פסחים דף לט:) מה מה מלא שנקתם ככסף מעשר אף מרור כו' ומחלי טעמא ממעט הרדפמי דאין יוצאים צו ידי מרור כדפירש שם כקוטרם דהרדפמי אינו נקח ככסף מעשר דאין מאכל ואין בענין אוכלין דומיא דאין ושכר ובקר ולאן והגהה היתה שהגיה הר' יהודה כפירוש רש"י דלא מקבלי טומאה משום דלאו מאכל אדם יניהו ואינו כן אלא מאכל אדם אס ופס"ה חילי מדאורייתא כל זמן שלא הוכשרו דמתן במסכת אלהות פ"ה (מ"ה) גבי מביאין וחולצין קחשיב אוכלין טהורין דייני שלא הוכשרו וגבי מביאין ולא חולצין קח חשיב אוכלין שמתין דייני שהוכשרו וכן מוכה בנדיא פרק לא יחפור (ב"ב דף י"ט) ושם בשמעתין

א"ה מ"ה פ"ה הטלות
סוכה הלכה א' ע"ש
א"ה סמן מרובע ספק נח:
פ"ה ב' מ"ה פ"ה הל' ג'
שם ספק יב:
פ"ה ג' מ"ה פ"ה הטלות
טומאה אוכלין הל' ו'
פ"ה ד' שם הלכה ו'
פ"ה ה' מ"ה פ"ה הל'
סוכה הלכה ג' ספק
עשין מנ' ע"ש פ"ה א"ה פ'
מרובע ספק יב:
פ"ה ז' מ"ה פ"ה הטלות
סמן ספק יב:
כלם הלכה יב:

רבינו הגאון

איסוריתא, דמחזרתא.
פירוש אגודות של עצים
שקושין אותן לסיכוך
בספסר כן וכן אגודות.
צריפי וארובי, פי צריפי
סמכותן אותן במורכבות
של ערבה, וקושין
את ראשיתן (א) ומשולשלין
אותן מתנה ומנהה כגון,
וקושין עוד קצותן
למטה שלא יפדו.
ראשי (מעדנים) כדכתיב
התקשר מעדנות כימה,
ואלו הקשרין אין עושין
ליטלטל בהן, ותנן נמי
בכלים פרק כ"א בענין
(המחזרתא) (מחזרתא)
וכן הממיר ראשי מדרג
תורה, ומלקח לארבה
וטוהר בה שלשה
מעדנים של ששה (ששה)
טמחים טמאים, ירקות
פוסלין טמאים, מאי טעמא
כיון דלבי יבשי פרי
ונתיר כמאן דלתניהו דמי,
ואתו סקום הפסוק
בירקות כמאן הוא, ואפ"ם
שעשוי ספסוך הוא, ואם
יש בו ג' טמחים פסולה,
אמר ר' אבא אמר רב הונא
הבוצר עובדים לזורעין לנת
אין לו ידות, כלומר אין
רצון הבוצר בנת להיות
בעיני ידות, ולזורעין הוא
כפי הירדות שואבין היין,
ובר משניא בר גמרא אמר
רב הונא, הקוצר לסיכוך
אין לו ידות, ואקשינן מאן
אין לו ידות, ואקשינן מאן
דאמר קוצר לסיכוך אין
לו ידות, כל שכן בוצר
שוראי אין לו, אבל ר' אבא
אמר דאמר בוצר אין לו
ידות, חילי מילי בוצר דניחא
ליה דלא ליהו ליה ידות
דלא נפשיה לחמירה, אבל
קוצר לסיכוך יש לו ידות

א' פ"ה ויהי ענין פ'ה
ל' פ"ה א' פ"ה

